

Čo nám dali Dni detskej knihy

<http://www.sakba.sk/bulletin/2004/bull2/cl4.html>

PhDr. Milan Gonda, Oravská knižnica

Dostať príležitosť zorganizovať celoslovenské podujatie je svojím spôsobom pocta, no hlavne je to množstvo povinností navyše, ktoré niekedy vôbec nesúvisia s hlavným poslaním knižnice. Aj veľké reprezentatívne podujatia môžu riešiť „drobné každodenné“ problémy, keď sa zostaví adekvátny program.

Takúto možnosť dávali Dni detskej knihy Dolný Kubín 2004, ktoré sa konali v dňoch 27. – 29. apríla a ich hlavnými organizátormi boli Bibiana – Medzinárodný dom umenia pre deti Bratislava, Slovenská sekcia Medzinárodnej únie pre detskú knihu (IBBY), Asociácia organizácií spisovateľov Slovenska, Spolok slovenských spisovateľov a Oravská knižnica Dolný Kubín.

Knižnicu výdatne podporili Mestský úrad v Dolnom Kubíne a všetky kultúrne zariadenia v tomto meste. Ako zahraniční hostia a partneri sa zúčastnili Městská knihovna Pelhřimov, Miejska Biblioteka Publiczna Limanowa a Bródy Sándor Megyei és Városi Könyvtár Eger.

V rámci celého Slovenska robí knihovníkov smutnými pokles počtu detských čitateľov. Nedá sa to zdôvodňovať iba celkovým zlým demografickým vývojom. Jednoducho – číta sa menej. S tým sa knihovníci, samozrejme, neuspokojujú a podnikajú protiopatrenia. Aj spomínané podujatie okrem reprezentatívneho zamerania sledovalo predovšetkým tento cieľ.

Už v jeho úvode sa objavila forma, ktorá by mala byť účinná pri upútaní záujmu detí – inscenované čítanie. Bolo súčasťou otváracieho ceremoniálu. Učitelia ZUŠ s deťmi z dramatického odboru pripravili pásmo, ktoré svojou nápaditosťou a invenčnosťou získalo uznanie renomovaných hostí. No čo je najdôležitejšie, stretlo sa so živým ohlasom a spontánnymi reakciami prítomného detského publika.

Súbežnou akciou bola výtvarná súťaž detí zo Slovenska, Česka a Poľska na témy: Nezlaknem sa ničoho alebo Môj obľúbený ľudový rozprávkový hrdina a ďalej Moje mesto, môj kraj – malý turistický sprievodca. Dostali sme do nej nečakane veľké množstvo prác, a tak porota mala čo robiť, aby vybrala tých najlepších.

Hlavní organizátori nám zapožičali výstavy Ilustrácie ocenené na Bienále ilustrácií Bratislava, Čestná listina IBBY – ocenené diela zo Slovenska, Česka, Maďarska a Poľska spolu s knihami, kde boli ilustrácie publikované. K tomu nám na výstavu poskytli kolekcie kníh: Najlepšie detské knihy na Slovensku (1994 – 2003) a Najkrajšie detské knihy na Slovensku (1995 – 2003). K bežným knihovníckym povinnostiam nám pribudlo aj stráženie expozícií v prenajatých priestoroch. Vďaka dobrej propagácii na výstavy prišiel veľký počet tried, a tak naša námaha nebola zbytočná.

Pre kolegov knihovníkov sme pripravili odborný seminár. Odznali na ňom tieto príspevky: Autorská slovenská rozprávka 90. rokov (Mgr. Anton Lauček, Katolícka univerzita Ružomberok), Súčasná detská kniha v domácom a medzinárodnom kontexte (Ľubica Kepštová, zástupkyňa šéfredaktora časopisu Slniečko), Bláznime sa spolu (ukážkové stretnutie detí so spisovateľkou Gabikou Futovou), Práca s detskou literatúrou a rozvíjanie záujmu o čítanie (Halina Matras, riaditeľka Mestskej knižnice v Limanovej a Iva Rajdlová, vedúca Městské knihovny v Pelhřimove), Tvorivé inšpirácie (predstavovanie knižnej produkcie vydavateľstva Anagram Trenčín formou tvorivej dielne so žiakmi ZŠ), Rozvíjanie záujmu o čítanie – prezentácia poznatkov zo zahraničných zdrojov (Mgr. Marcela Maslová, Združenie Orava pre demokraciu vo vzdelávaní, Dolný Kubín), Vyhodnotenie súťaže školských časopisov (Miriam Kazimírová, Oravská knižnica), Predstavenie piatich súčasných regionálnych autorov detskej literatúry pôsobiacich v meste Dolný Kubín (PhDr. Milan Gonda, riaditeľ Oravskej knižnice). Zo seminára chceme vydať zborník referátov spolu so zverejnením ocenených detských súťažných prác. Vďaka príspevku z Medzinárodného višegrádskeho fondu pripravujeme vydanie zvukovej knihy S priateľmi do rozprávky – výber národných rozprávok, kde budú rozprávky načítané deťmi v slovenčine a v originálnom jazyku zúčastnených krajín.

Za osobitný prínos podujatia naša knižnica a oravské školy považujú autorské besedy a tvorivé dielne zúčastnených spisovateľov a ilustrátorov detských kníh pre žiakov základných škôl a základných umeleckých škôl v regióne Orava. V tomto rámci sa uskutočnili aj podujatia pre handicapované deti a mládež navštevujúce Ústav sociálnych služieb a Špeciálnu základnú školu v Dolnom Kubíne.

V prípravnej fáze nám veľmi pomohla ústretovosť pracovníčok Bibiany a skúsenosti regionálnych knižníc, ktoré organizovali podujatie pred nami. Osobitne by sme chceli poďakovať za nezištnú kolegiálnu pomoc Knižnici A. Bernoláka v Nových Zámkoch. Rovnako sme my ochotní pomôcť našim nasledovníkom.

Podujatie bolo po organizačnej a finančnej stránke dosť náročné. Okrem osobného nasadenia pracovníčok Oravskej knižnice (toto ale poznajú vari v každej knižnici) bola potrebná sponzorská pomoc – materiálna, finančná aj organizačná. Našli sme ju a sme za ňu vďační všetkým vyše tridsiatim priaznivcom. Znovu sa potvrdilo, že región Orava má pochopenie pre kultúru. Vynaložená námaha sa nám okamžite zúročila v pekných knižných daroch pre oravských čitateľov, ktoré nám pri tejto príležitosti venovali niektoré slovenské vydavateľstvá. Druhotne sú to zážitky detí zo stretnutí s poprednými slovenskými tvorcami detskej literatúry. No najviac by sme privítali, keby sa to raz prejavilo hoci malým zvýšením percenta počtu detských čitateľov a čítavosti detskej literatúry. Veď išlo hlavne o to.